



**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIS-1331/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Slaný, Palackého 570
Sídlo:	Palackého 570, 274 01 Slaný
IČ:	61 894 630
Identifikátor:	600 021 572
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Bc. Beatou Kurillovou
Zřizovatel:	Středočeský kraj, Zborovská 11, Praha 5
Místo inspekční činnosti:	Palackého 570, Slaný
Termín inspekční činnosti:	23. a 24. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly školní roky 2008/2009 až 2010/2011 k datu inspekce.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba Základní škola Slaný, Palackého 570 dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy (obory vzdělání 79-01-C/001 a 79-01-C/01), základní školy speciální (obory vzdělání 79-01-B/001 a 79-01-B/01, dále též ZŠsp), přípravného stupně ZŠsp a školní družiny. Činnost přípravného stupně ZŠsp ale ve skutečnosti od školního roku 2005/2006 nevykává.

V celém hodnoceném období měla ZŠsp dvě třídy. Ve stejném období vždy k datu 30. září počet žáků klesal (13, 10 a 9), v době konání inspekce byla její kapacita naplněna cca na 33 %.

Zásadní změnou ve vzdělávací nabídce základní školy speciální je od 1. září 2010 zahájení výuky podle vlastního školního vzdělávacího programu (dále též ŠVP), podle kterého se aktuálně vzdělávají žáci prvního ročníku (sedmý ročník škola nemá). Ostatní žáci zařazení do ZŠsp se vzdělávají podle dobiehajícího vzdělávacího programu *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy čj. 24035/1997-22*.

V materiální oblasti došlo ke zlepšení zejména v oblasti ICT a vnitřního vybavení školy. Podařilo se získat interaktivní tabuli s dataprojektorem; všechny PC byly připojeny k internetu, bylo dokončeno vybavení stavitelným žákovským nábytkem. V souvislosti s modernizací vnitřního vybavení byla také jedna třída upořádána s ohledem na vzdělávací potřeby žáků s autismem. Uskutečnily se renovace fasády a výměna oken. Personální zabezpečení výuky učители s příslušnou odbornou kvalifikací se zhoršilo z důvodu snížení podílu počtu hodin odučených odborně kvalifikovanými učiteli cca o 50 %.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Právnícká osoba o své vzdělávací nabídce pravdivě informuje prostřednictvím letáků, webových stránek a prezentací výsledků svých žáků. Do ZŠsp byli ve sledovaném období přijímáni žáci na základě vyhlášeného zápisu k povinnému základnímu vzdělávání, přestupu z jiné ZŠsp a žáci neúspěšní v oborech vzdělání 79-01-C/001 a 79-01-C/01 (vzdělávací program pro žáky s lehkým mentálním postižením). Pro adaptaci žáků prvního ročníku škola vytváří vhodné podmínky zejména jejich postupným seznamováním se školním prostředím a spolužáky, úpravou režimu dne, častým střídáním činností a pozvolným přechodem od herních činností k učení.

S ohledem na skladbu žáků je ŠVP ZŠsp vypracován podle prvního dílu příslušného rámcového vzdělávacího programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením. Disponibilní časovou dotaci v ŠVP škola využila v souladu s potřebami zařazených žáků pro posílení vzdělávacích oborů *Psaní a Člověk a svět práce* na obou stupních a vzdělávacích oborů *Informační a komunikační technologie* a *Umění a kultura* na druhém stupni. V dobiehajícím vzdělávacím programu využitím disponibilní dotace na zavedení dalšího povinného předmětu *Informatika* škola podporuje sjednocování cílů tohoto programu a ŠVP. Jako volitelný předmět vzdělávacího programu *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy* ve sledovaném období vždy realizovala *Výchovu ke zdraví*, která přispívá k plnění cílů primární prevence sociálně patologických jevů.

Pro zohledňování vzdělávacích potřeb žáků ředitelka povoluje v indikovaných případech žákovi vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále též IVP), upravuje organizaci vzdělávání formou snížení počtu hodin v učebním plánu příslušného ročníku

a na doporučení lékaře uvolňuje žáka z výuky předmětu *Tělesná výchova*. Individualizaci výuky účinně podporuje také ustanovení funkce asistenta pedagoga k žákovi se zdravotním postižením a k žákovi se sociálním znevýhodněním (přibližně třetina žáků z tohoto prostředí pochází). Asistent pedagoga k žákovi se sociálním znevýhodněním většinou s dobrými výsledky spolupracuje se zákonnými zástupci žáka zejména ve věci pravidelné školní docházky. Jednou až dvakrát ročně škola zajišťuje canisterapii, v zájmovém kroužku rozvíjí jemnou motoriku při práci s keramickou hlinou. V rámci spolupráce s klinickou logopedkou nabízí i zprostředkování logopedické péče, o tuto nabídku ale zákonní zástupci nemají zájem.

Vyučující volí vhodné vzdělávací a výchovné postupy ve vazbě na průběžné vyhodnocování individuálních výsledků vzdělávání žáků (slovní projevy žáků, schopnost pracovat podle pokynů, analýza prací apod.). Metodickou pomoc ve vztahu k uplatňování těchto postupů případně poskytuje ředitelka. Individuální výsledky vzdělávání pravidelně projednává pedagogická rada, hrozí-li riziko neúspěchu žáka, škola přijímá opatření formou změny pedagogických postupů. Není-li opatření účinné, doporučuje vyšetření ve školském poradenském zařízení. Hodnocení plnění cílů IVP vyučující realizují bez spolupráce se školským poradenským zařízením. Jeho podporu škola hodnotí aktuálně jako účinnou ve věci diagnostikování vzdělávacích potřeb žáka, jako neúčinnou v oblasti vyhodnocování plnění cílů IVP (nerealizuje se).

Kritériem celkových výsledků vzdělávání je samostatnost žáků v běžných životních situacích a jejich praktické dovednosti. Ty vyučující zjišťují zejména v souvislosti s plněním úkolů prakticky zaměřené výuky. Ve sledovaném období neprospěl pouze jeden žák, žádnému nebyla udělena snížená známka z chování. V rámci kariérního poradenství, které škola poskytuje na požadované úrovni, jsou posuzovány reálné možnosti žáka pro jeho pokračování ve vzdělávání po ukončení povinné školní docházky. Motivování žáka (resp. jeho zákonných zástupců) k tomuto vzdělávání je jen výjimečně účinné. V předchozích dvou školních rocích 100 % a 75 % vystupujících žáků dle údajů z výročních zpráv nepodalo přihlášku ke vzdělávání na střední škole.

Škola vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti a zdravého vývoje žáků s výhradami uvedenými v kap. *Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona*. Konkrétní postupy v těchto oblastech stanovují dokumenty školy. Žáci jsou průběžně a prokazatelným způsobem poučováni o případných rizicích spojených s konkrétními činnostmi ve škole, po celou dobu pobytu ve škole je nad nimi zajišťován dohled. Velkou pozornost škola věnuje dopravní výchově, která prolíná různými vzdělávacími předměty. Primární prevence sociálně patologického chování vychází z vyhodnocených rizik, je integrální součástí některých vyučovacích předmětů a v rámci mimoškolní činnosti se zaměřuje na smysluplné využívání volného času. Výskyt rizikového chování je vyhodnocován na úrovni celé školy. V ZŠsp byl ve sledovaném období ojedinělý (skryté záškoláctví), škola ihned přijala potřebná opatření.

Sledovaná výuka se vyznačovala individuálním přístupem a individualizací vzdělávacích cílů. Vyučující rozvíjeli komunikační dovednosti žáků, kteří se vyjadřovali na úrovni přiměřené jejich věku a možnostem. K rozvoji komunikativních dovedností byly vhodně uplatněny i metody dramatické výchovy a rytmické hudební nástroje. Rozvíjení předčtenářských dovedností u mladších žáků vycházelo z podpory rozvoje zrakového a sluchového vnímání, ostatní žáci podle věku a individuálních předpokladů pro vzdělávání prokazovali různou úroveň dovednosti číst, vnímat obsah čteného a porozumět snadnému krátkému textu. Osvojování základů čtenářské gramotnosti vyučující podporují i při plnění

praktických úloh jiných vzdělávacích oborů (čtení názvů obchodů, zboží, časopisů, letáků apod.). Rozvíjení matematických dovedností bylo názorné, opíralo se o manipulaci s konkrétními předměty a prolíná většinou předmětů. Škola seznamuje žáky i se základy ekologické výchovy zapojením do projektu sběru tříděného odpadu, při vycházkách do okolí žáci pozorují přírodní jevy. Hodnocení v hodinách bylo pozitivní a motivující, atmosféra přátelská a ze strany vyučujících empatická k potřebám žáků. Většina z nich po jednoduchých a dílčích instrukcích dokázala plnit jednoduché úkoly samostatně, vyučující ale vždy v případě potřeby žákům poskytli přiměřenou podporu. Zpětná vazba byla intenzivní a udržovala zájem žáků, který podporovalo střídání činností, vhodná materiální podpora, uplatňování herních prvků a cca v polovině hodin také umožňování pasivní a aktivní relaxace. Vhodně, s ohledem na možnosti žáků, byla zařazována frontální i samostatná práce. Pozitivem bylo také účelné využívání ICT. Spolupráce asistentů s učitelkami byla efektivní, přispívala k plnění vzdělávacích cílů. Velkou pozornost v souladu se svými vzdělávacími cíli škola věnuje rozvoji sociálních dovedností a dosažení maximální možné úrovně samostatnosti (s ohledem na možnosti žáka) v běžném životě.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy, jmenovaná na základě výsledků konkurzního řízení, splňuje předpoklady pro výkon činnosti, v problematice řízení ve školství se průběžně vzdělává. Organizace činnosti a provozu školy dobře plní svou funkci, na odpovídající úrovni je vnitřní i vnější informační systém. Žádný z pedagogů, kteří zajišťují specializované činnosti (koordinátoři ICT, EVVO, ŠVP a metodik prevence), neabsolvovali studium pro jejich vykonávání. V této oblasti má škola stále příležitost ke zlepšení. Výuka v ZŠsp je aktuálně zajišťována pouze učiteli bez odborné kvalifikace. Tato skutečnost ale neměla negativní vliv na naplňování vzdělávacích dokumentů, realizace kurikulární reformy probíhá i přes uvedené personální rizika na požadované úrovni. Reálný výhled na dosažení odborné kvalifikovanosti alespoň některých členů pedagogického sboru vyplývá ze zahájení příslušného studia jednou z učitelek. Asistentka pedagoga je pro vykonávání asistenční podpory kvalifikovaná. Managementem školy zpracovaný plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je v souladu s potřebami a cíli vzdělávání ZŠsp. Zaměřuje se zejména na potřebné zvyšování odborných znalostí pedagogických pracovníků, tvorbu a úpravu ŠVP, průběžné vzdělávání řídicích pedagogických pracovníků, vytváření podmínek pro zajišťování bezpečnosti žáků a nové trendy ve vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami. Pozitivem je, že škola kompenzuje nedostatek finančních prostředků na DVPP využíváním bezplatného vzdělávání prostřednictvím grantového projektu *EURIDIK* (ICT, management).

Školní vzdělávací program byl po dílčích formálních úpravách v částech *Charakteristika školy* a *Hodnocení žáků a autoevaluace školy* realizovaných v průběhu inspekce uveden do souladu se strukturou stanovenou příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem. Učební plány vzdělávacích programů jsou dodržovány.

Vzdělávací nabídka právnické osoby neodpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Po dobu delší než tři roky nevykonává činnost přípravného stupně základní školy speciální, podnět k jeho výmazu ze školského rejstříku ale dosud nebyl podán (porušení § 149 odst. 2 ve smyslu § 144 odst. 1 písm. d) školského zákona). Rozhodování o zařazování žáků do ZŠsp, jejich převádění do vzdělávacího programu ZŠsp, rozhodování

o povolování vzdělávání žákovi podle IVP jsou v souladu se školským zákonem. Struktura předložených IVP není v souladu právním předpisem, protože tyto plány neobsahují seznam kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek a didaktických materiálů, volbu pedagogických postupů, postup zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení (porušení § 6 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných). Přístup k žákům v praxi ale správně vycházel z doporučení školských poradenských zařízení. Ve školním roce 2008/2009 byl počet žáků jedné třídy ZŠsp vyšší než maximální počet žáků stanovený pro tuto třídu právním předpisem, výjimku povolenou zřizovatelem pro tyto účely škola doložila; minimální počet žáků ve skupině byl ve sledovaném období vždy dodržen. Dokumenty, které má škola za povinnost zveřejňovat na přístupném místě ve škole, byly v době konání inspekce zveřejněny. Vlastní hodnocení školy je podkladem pro zlepšování její činnosti. Ze zprávy, kterou z něj zpracovala, vycházejí výroční zprávy o činnosti školy a koncepce jejího rozvoje. Prioritami vize školy a navazujících strategických plánů je zkvalitňování vzdělávacího procesu a ŠVP, personálních a materiálních předpokladů pro výuku.

V hodnocení žáků na vysvědčení bylo zjištěno, že škola nehodnotí žáka z povinného předmětu řečová výchova (porušení § 15 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších změn) a také nehodnotí celkový prospěch žáka *prospěl s vyznamenáním* v případě, kdy jeho průměrný prospěch z povinných předmětů nebyl horší než 1,5 (porušení § 15 odst. 6 písm. a) a odst. 7 písm. a) vyhlášky č. 48/2005 Sb.). Školní řád škola průběžně inovuje, přesto v něm chybí způsob získávání pokladů pro hodnocení a pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek (porušení § 14 odst. 1 písm. f) a § 17 odst. 4 vyhlášky č. 48/2005 Sb.). Školní řád umožňuje v určené místnosti ve škole kouřit dospělým osobám a uvádí nesprávnou dobu, ve kterou se musí vyučující dostavit na místo shromáždění žáků při akci mimo školu (riziko ve vztahu k povinnosti zajišťovat ochranu zdraví žáků při vzdělávání, porušení § 29 odst. 2 školského zákona). Ředitelka (dle jejího sdělení) ale pedagogy informovala o správné době zajišťování dohledu před zahájením akce mimo školu.

Vedení školy systematicky a v souladu s cíli ŠVP a dobíhajícího vzdělávacího dokumentu zlepšuje dle svých finančních možností materiální podmínky pro jejich realizaci. Kmenové třídy ZŠsp vybavením odpovídají speciálním vzdělávacím potřebám vzdělávaných žáků. Jsou vybaveny výškově stavitelným nábytkem, dostatkem speciálních didaktických pomůcek, pomůckami pro komunikaci (piktogramy) i pomůckami vyrobenými samotnými učiteli. Chybějící speciálně upravený nábytek a kompenzační pomůcky k rozvíjení hybnosti a lokomoci žáků aktuálně nejsou, s ohledem na diagnózy žáků, rizikem. V jedné učebně je prostor pro relaxaci žáků a v dopoledních hodinách lze pro tyto účely také využívat místnost školní družiny. K dispozici je tělocvična s posilovnou a další odborné pracovny (dílny, cvičná kuchyň s keramickou dílnou, knihovna s audiovizuální technikou, školní dvůr a malá školní zahrada). Žáci obou tříd mohou během vyučování i přestávek využívat počítač umístěný v jedné ze tříd ZŠsp. Vybavení ICT v učebně výpočetní techniky je sice starší, ale s vhodným výukovým softwarem, který je ve výuce často uplatňován. Individualizaci výuky dobře podporuje i efektivní využívání interaktivní tabule. Další příležitost k rozvoji má škola v realizaci projektu *EU-peníze školám*, ve kterém se zaměřila na modernizaci ICT a DVPP v této oblasti.

Škole se dobře daří zajišťovat bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý vývoj žáků, míra úrazovosti žáků ZŠsp je ve sledovaném období nízká nebo nulová. Ke zdravému životnímu

stylu přispívá možnost využití školního kiosku a např. program *Ovoce do škol*. Dodržování pitného režimu podporuje pítka instalované na chodbě školy.

Základním zdrojem financování činnosti školy jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (dále jen SR). Dotace SR byla použita především na platy zaměstnanců a související zákonné odvody do sociálních a zdravotních fondů, dále k nákupu učebnic, základních učebních pomůcek a školních potřeb a k úhradě nákladů souvisejících s DVPP. Pozitivem je, že základní finanční zdroje jsou doplňovány z rozvojových programů MŠMT a projektů Středočeského kraje. Škola tak získala další potřebné finance, které mohla v souladu se zaměřením projektu použít ke zvýšení nenárokových složek platu pedagogických pracovníků, ke zvýšení nárokových složek nepedagogických pracovníků nebo k úhradě ostatních neinvestičních nákladů, např. nákup školních potřeb a didaktických pomůcek a na částečné dofinancování asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním i zdravotním postižením. V roce 2009 se škola zapojila do Rozvojového programu MŠMT *Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru*, finanční prostředky ale neobdržela. V roce 2010 škola získala od Středočeského kraje interaktivní tabuli v rámci projektu *Modernizace škol zřizovaných Středočeským krajem*. Škole byl schválen projekt *EU-Peníze školám*, s jeho realizací zatím škola nezačala. V roce 2009 byl do financování zapojen fond odměn organizace, jehož prostředky byly použity na odměny pro zaměstnance školy. Běžný provoz školy byl financován z příspěvku od zřizovatele. Další finanční zdroje škola nemá (vedlejší činnost, sponzoři). Finanční prostředky, díky snaze managementu, umožňují i přes zhoršující se situaci realizaci vzdělávacích dokumentů na požadované úrovni.

Závěry, celkové hodnocení školy

- a) *Právnícká osoba Základní škola nevykonává činnost v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. V přípravném stupni základní školy speciální se nevzdělávalo od školního roku 2005/2006 žádné dítě.*
- b) *Školní vzdělávací program ZŠsp je v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem.*
- c) *Škola vhodně uplatňuje podpůrná opatření, na dobré úrovni se jí daří zohledňovat vzdělávací potřeby žáků se SVP a naplňovat vzdělávací cíle stanovené v realizovaných dokumentech a případně tyto cíle vhodně přizpůsobovat možnostem jednotlivých žáků. Nedostatky byly zjištěny pouze ve struktuře individuálních vzdělávacích plánů, na individualizaci výuky ale neměl tento nedostatek negativní vliv. Rizika byla zjištěna v hodnocení žáků na vysvědčení.*
- d) *S riziky, která lze ve stanovené lhůtě odstranit, škola vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti a zdravého vývoje žáků (viz hodnocení školního řádu), rizika jsou i v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí školního řádu.*
- e) *Materiální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích dokumentů. Nedaří se zatím personálně zabezpečit výuku odborně kvalifikovanými pedagogy. Finanční prostředky aktuálně umožňují realizaci vzdělávacích dokumentů. Trend jejich snižování je ale rizikem pro udržení stávajícího stavu.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k neopakování zjištěných nedostatků uvedených v bodě c). Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce Středočeský inspektorát, PaedDr. Jitka Kozáková, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 15. září 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodech a) a d). Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 00 Praha k rukám PaedDr. Jitky Kozákové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 26. května 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Jitka Kozáková, školní inspektorka

Jitka Kozáková, v. r.

Mgr. Šárka Kuželová, školní inspektorka

Šárka Kuželová, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Slaném dne 21. června 2011

(razítko)

Mgr. Bc. Beata Kurillová, ředitelka školy

Beata Kurillová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.